

Sag: Revision af Møn kommune's spildevandsplan 1987.

nr 183-84.

Sagsbehandling:

Dato	Bilag	Tekst
12/1-88	52	Skrivelse fra Thorbjørn Br. Akeren.
19/1-88	53	Skema fra Tom Jakobsen
19/1-88	54	"Biologisk undersøgelse af Åskelø, vandkvalitet med tilbehør"
12/2-88	55	Skrivelse fra W. Thomsen.
12/2-88	56	Skrivelse fra G.F. Pabylille, Årland.
12/2-88	57	Skrivelse fra G.F. Pabylille Årland og Mørskale, Dept. og Agervejforening
2/11-88	57A	Sk. fra Vagnus Borch Hansen
12/6/1-88	58	Notas fra Radg. Ingeniør med bilag nrk. 58a-c.
2/12-88	59	T.F.'s skr. til Pabylille gr. ejere fore
11/10/2-88	60	Skrivelse fra _____ " _____
16/2-88	61	T.F.'s skr. til _____ " _____
16/2-88	62	Skrivelse fra Mørskale Dept. og Årland Agervejforening med bilag nrk. 62a-b.

Date	Amount	Description
17/2-88	63	Bank check
23/2-88	64	Spr. für Suga im Garten Baumkornhof
23/2-88	65	Rabulille Strand 15-2-88
24/2-88	65	Spr. für Rabulille Strand grundbesitz
	66	Bend Baumhof Rosen
	67	Rosa Made Nielsen
	68	T.F.'s spr. til Berde M. skole
	69	Ladegård Berde
29/2-88	70	T.F.'s indf. til TMV vrest
15/2-88	71	
29/2-88	72	Spr. for Best Ravnstød Rosen
29/2-88	73	Rabulille grundbesitz
3/3-88	72	T.F.'s sk. til S.A.
29/2-88	73	Bogstav behandling den 25-2-88
8/4-88	74	Arbejde fra S.A. med bilag nr. 14-a-2
11/4-88	75	Arbejde fra indposten
14/4-88	76	T.F. for de
25/4-88	77	Spise for grundbes. nr. 2
4/5-88	78	Arbejde fra Rosa skole
27/5-88	79	T.F. for de
	80	9.501 rensning

Beholdning

Belag

Rosa

Date	Bilag	Tekst
30/5-88	81	T.F.'s indst. til TMU + vedt.
3/5-88	82	T.M.U. brev til S.A.
✓ 1/8-88	83 ✓	Referat af møde d. 26/7-88.
199-88	84 ✓	Skrivelse fra S.A.
✓ 10/8-88	85 ✓	Skrivelse fra Nielsen & Risager AS
✓ 10/8-88	86 ✓	— 11 — med bilag nrk 86 a + 86 b
✓ 10/8-88	87 ✓	Kopi af skrivelse fra SA med bilag nrk 87 a
✓ 16/1-88	88	SA'S skrivelse.
28/11-88	89	T.F.'s indst. til TMU + vedt.
30/11-88	90	T.M.U. søgfrørensudele til bysædel
2/12-88	91	T.F. brev til kom. der
420		T.U. vedtagelse på møde d. 26/6-89
93		Notat af (Se omslag 3) 25/10-89

INDGÅET

26. JAN. 1988

MØN KOMMUNE

Møn Kommune
Teknisk forvaltning
Grønsundvej 16 A
Lendemark
4780 Stege

Att.: Kommuneingeniør Svend Klagenberg

Teknisk forvaltning
Seg: 110-87
bilag nr. 58

RÅDGIVENDE INGENIØRER A/S

HVEDGADEN 2 POSTBOX 51
DK-3460 BIRKERØD
TELEFON: 02 81 71 22
TELEGRAMADR.: OILGASCONSULT
TELEX: 37 533 OGC DK
TELEFAX: 02 81 71 55

Å. FR. I FORENINGEN AF RÅDGIVENDE INGENIØRER
A/S REG. NR. 65569

1988-01-25
UT/lc

INDGÅET

26 JAN. 1988

TEKNISK FORVALTNING

Vedr.: Kommunernes forslag til spildevandsplan og
betalingsvedtægt

Som aftalt fremsendes hermed et notat om forslagene.

Endvidere vedlægges kopi af den endelige udformning af loven om betalingsregler for spildevandsanlæg, samt den af Folketingets miljø- og planlægningsudvalg afgivne betænkning.

Jeg vil naturligvis gerne drøfte notatet med dig.

Med venlig hilsen

Uffe Thorndahl

Teknisk forvaltning
Sag: 110-87
bilag nr. 58a

RÅDGIVENDE INGENIØRER A/S

HOVEDGADEN 2 POSTBOX 51
DK-3460 BIRKERØD
TELEFON: 02 81 71 22
TELEGRAMADR.: OILGASCONSULT
TELEX: 37 533 OGC DK
TELEFAX: 02 81 71 55

Å. FRILFORENINGEN AF RÅDGIVENDE INGENIØRER
A/S REG. NR. 65569

1988-01-25
UT/lc

NOTAT

Vedr.: Møn Kommunes forslag til spildevandsplan og
betalingsvedtægt

Spildevandsplan

Sandfilter

Det fremgår af planen, at der i Råbylille sommerhusområde skal etableres et sandfilteranlæg med afledning til kanalen.

Skønsmæssigt vil anlægget blive belastet med spildevand svarende til 800-1000 PE.

Der fremgår ikke af spildevandsplanen nogen dokumentation for, at et sandfilter i den størrelse vil kunne fungere tilfredsstillende.

Det er derfor af overordentlig stor betydning, at de geologiske forhold inden udførelsen er grundigt belyst, og at anlægget udføres således, at filtret kan fungere.

Eksempelvis kan nævnes, at et sandfilteranlæg i Sundbylille i Slangerup Kommune til ca. 100 PE skulle ombygges væsentligt for at kunne fungere. Et sandfilteranlæg i Sundbjerg i Thyholm kommune til godt 1000 PE blev efter ca. 1 1/2 års brug nedlagt, fordi hele den omgivende jord var blevet tilstoppet.

Vi er i besiddelse af en del undersøgelsesmateriale vedrørende sand- og grusfiltre, som vi gerne vil stille til kommunens rådighed.

På det foreliggende grundlag er vi imidlertid noget tvivlende overfor muligheden af, at et sandfilter af den størrelse kan få en tilfredsstillende funktion på den foreslåede lokalitet.

Overtagelse af private spildevandsanlæg

Det fremgår af spildevandsplanen, at kommunen har til hensigt at overtage de private fælles spildevandsanlæg i Råbylille sommerhusområde.

En sådan overtagelse forekommer ikke umiddelbart at være tilstrækkeligt planmæssigt begrundet, bl.a. fordi anlæggene jo principielt kun skal suppleres med sandfiltrering. Denne udbygning vil uden vanskeligheder kunne gennemføres ved en udbygning af de private spildevandsanlæg.

Reglerne for private spildevandsanlæg er bl.a. beskrevet i bemærkningerne til lov om betalingsregler for spildevandsanlæg:

"Efter lovforslaget opretholdes adgangen til at etablere og drive fælles private spildevandsanlæg. Sådanne anlæg skal naturligvis godkendes efter de herom gældende regler i miljøbeskyttelsesloven eller spildevandsbekendtgørelsen. I overensstemmelse med den hidtil gældende ordning i miljøbeskyttelseslovens § 26 forudsættes det, at driften og vedligeholdelsen af et spildevandsanlæg skal påhvile den, der har ladet anlægget udføre eller den, på hvis vegne anlægget er udført.

Et privat spildevandsanlæg kan efter aftale mellem interessenterne og kommunalbestyrelsen tilsluttes et offentligt spildevandsanlæg, f.eks. således at det private detailkloakanlæg tilsluttes kommunens hovedledning og rensningsanlæg. I så fald aftales der et tilslutningsbidrag herfor. Tilsvarende regler gælder for så vidt angår de årlige bidrag.

Efter den gældende regel i miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 3 påhviler disse bidrag det private spildevandsanlæg, dvs. fællesskabet som sådant. Denne retstilstand bør for så vidt stadig gælde, men af hensyn til hæftelsen er det nødvendigt, at kommunalstyrelsen forde-ler bidragene på de enkelte, berørte ejendomme, og der stilles for-slag herom ved lovforslagets § 5, stk. 3 og stk. 4. Om eventuel fortrinsret og panteret for bidrag til private anlæg gælder ting-lysningslovens § 4.

Kommunalbestyrelsen kompetence for så vidt angår fælles, private spildevandsanlæg er i øvrigt begrænset til tilfælde af uenighed mellem interessenterne om fordeling af udgifterne, jf. lovforsla-gets § 5, stk. 2. I disse tilfælde vil det være naturligt, at kom-munalbestyrelsen lægger principperne i betalingsvedtægten til grund for udgiftsfordelingen."

Spildevandsplanen mangler derfor en vurdering af mulighederne for, at de bestående private spildevandsanlæg udbygges med sandfiltre-ring.

En mellemløsning kunne være, at kommunen udførte og drev det afskæ-rende ledningssystem og sandfiltret, hvorefter lodsejerne blev sat i bidrag efter § 5, stk. 3 og stk. 4 i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg.

Denne mulighed er heller ikke undersøgt i spildevandsplanen.

Betalingsvedtægten

I det omfang kommunen overtager fælles private spildevandsanlæg, skal der ydes en godtgørelse for anlæggets værdi.

Af den omdelte brochuse: "Møgn Kommune træder til på naturens vegne" fremgår, at kommunen helt generelt forestiller sig en godtgørelse på 25% af tilslutningsbidragets størrelse.

Denne forestilling er antagelig i uoverensstemmelse med § 6, stk. 1 i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg, der forudsætter en konkret vurdering af hvert enkelt anlægs faktiske værdi.

I Miljøstyrelsens betænkning af 1986 om betalingsvedtægter er der, i afsnittet "Offentlig overtagelse af eksisterende fælles private spildevandanlæg", anført:

"Reduktionsberegningen og dermed bidragsfastsættelsen opfattes ofte som uretfærdig af de pågældende grundejere, der sædvanligvis vil finde reduktionen for beskednen i forhold til, hvad der opfattes som anlæggets "brugsværdi".

For at undgå disse komplikationer foreslås det, at der ikke kan opkræves bidrag i forbindelse med overtagelsen. Det foreslås endvidere, at der ikke ydes grundejerne godtgørelse for anlæggets "værdi" i forbindelse med overtagelsen. Det vil herved blive klargjort, at der ved overtagelsen alene sker en ændring i ansvaret for anlæggets drift og vedligeholdelse, ligesom det sikres, at grundejerne ikke kommer til at betale bidrag "uden at få noget for pengene".

Dette synspunkt er dog ikke medtaget i loven, men tankegangen indebærer selvsagt, at godtgørelsen skal være af en sådan størrelse, at kommunen ikke tjener på at overtage private spildevandsanlæg. Dette må i praksis betyde, at de pågældende lodsejeres nettobetaling samlet må svare til deres andel af udgifterne ved etablering af den afskærende ledning og sandfilteranlægget.

Det juridiske grundlag

Betalingsvedtægten er vedtaget 1987-11-26. Det juridiske grundlag er derfor miljøbeskyttelseslovens § 27. Vedtægten indeholder imidlertid ikke oplysninger om klagefrist og klagevejledning i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 8.

I vedtægtens § 3.1.3 henvises uenighed om godtgørelse for overtagne private spildevandsanlægs værdi til landvæsensretten. Det er imidlertid en bestemmelse der alene er medtaget i den nye lov. For vedtægter, der er besluttet med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 27 afgøres dette spørgsmål imidlertid af miljøstyrelsen.

I § 6 henviser udpantningsadgangen til § 10 i lov om betalingsregler om spildevandsanlæg, uanset at det er § 33 i miljøbeskyttelsesloven, der giver denne hjemmel i vedtægter vedtaget på grundlag af miljøbeskyttelseslovens § 27.

Samfattende må det antages, at vedtægten ikke er endeligt vedtaget den 1987-11-26, og at det er meningen, at der efter den offentlige fremlæggelse og debat skal ske en fornyet behandling i byrådet.

Dette synspunkt er da også i overensstemmelse med følgende bemærkning i den omdelte brochure: "Ifølge loven skal tilslutningsbidraget være det samme for alle, der bliver tilsluttet en offentlig kloak inden for sommerkommunerne". Denne tilkendegivelse har kun mening, såfremt det er forudsat, at betalingsvedtægten skal vedtages endeligt efter den nye lov om betalingsregler for spildevandsanlæg, idet miljøbeskyttelsesloven ikke indeholder dette vilkår.

Sker dette imidlertid ikke, er vedtægtens gyldighed tvivlsom på i hvert fald nogle punkter. Klagevejledning og klagefrist er udeladt, og landvæsensretten kan ikke, sådan som det er anført i vedtægten, behandle spørgsmål om godtgørelse for overtagelse af eksisterende private spildevandsanlæg.

Det fastholdes derfor i det følgende, at betalingsvedtægten efterfølgende udformes i overensstemmelse med lov om betalingsregler for spildevandsanlæg. Der skal derfor peges på enkelte punkter, som det nok vil være nødvendigt at ændre.

---

§ 3.1.2 Beregning af tilslutningsbidrag

Af lovens § 2, stk. 1 fremgår, at tilslutningsbidrag fastsættes som et engangsbeløb. Det betyder, at den etapevise betaling med 1 part pr. ubebygget grund og efterfølgende 2 parter, når grunden bebygges er i modstrid med loven.

Betalingsvedtægtens regler vedrørende etageboliger og flerfamiliehuse er ligeledes i uoverensstemmelse med loven.

For erhvervsejendomme skal erhvervsbidraget udelukkende baseres på afledningsretten. Bestemmelserne i §§ 6, 7, 8 og 9 skal derfor bringes i overensstemmelse med lovens § 2, stk. 1.

Bestemmelsen i § 3.2 vandafledningsbidrag, om at alle ejendomme omfattet af vedtægten pålægges vandafledningsbidrag er i modstrid med lovens § 2, stk. 2. Heri er omfattet:

"De årlige bidrag til anlæg og drift kan kun opkræves fra ejendomme, der er tilsluttet spildevandsanlægget".

Bestemmelsen i § 3.2.3, om at f.eks. ubebyggede grunde skal betale anlægsbidrag er derfor i strid med loven.

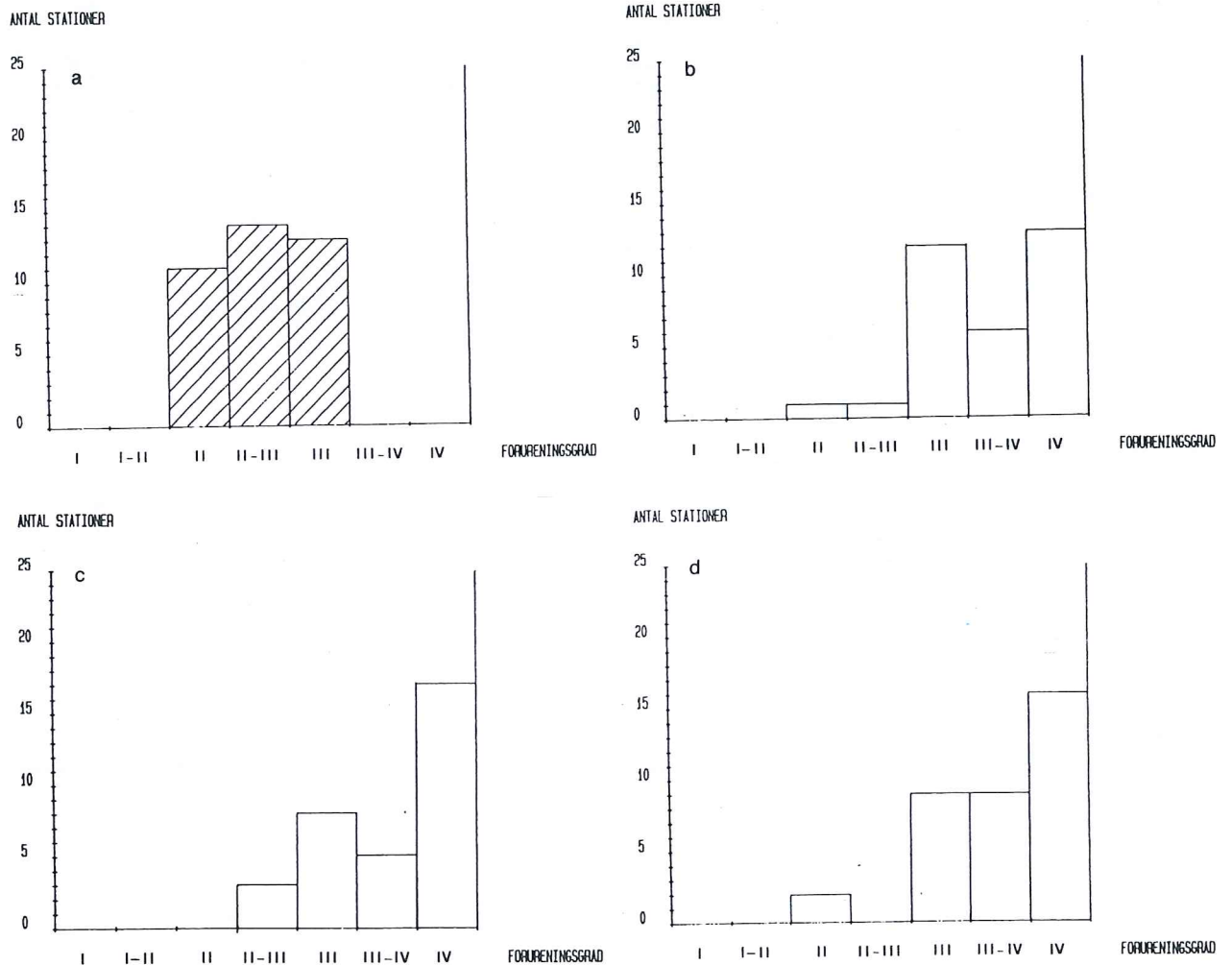
Det er i betalingsvedtægten forudsat, at fritidshusejendomme har samme skønnede vandforbrug som helårsejendomme. Det er en bestemmelse, som forvaltningsretsligt ikke er holdbar. Man regner sædvanligvis med, at helårsejendomme har et vandforbrug på 200-250 m³ pr. år, og at fritidshuse har et årlige forbrug på 50-65 m³.

Det foreslås imidlertid, at vedtægten kommer til at indeholde en bestemmelse om, at både kommune og ejendommejer har ret til at afregne vandafledningsbidraget over et målt forbrug. Det er en bestemmelse, der eksempelvis findes i Thyholm og Purhus Kommuner betalingsvedtægter, uanset at der i begge kommuner stort set ikke fandtes vandmålere på ikrafttrædelsestidspunktet.

NOTAT

Recipientvurdering af vandløb og søer i Møn kommune i forbindelse med revision af spildevandsplanen.

Storstrøms amtskommune har som en del af tilsynet med recipienterne i Møn kommune forureningsbedømt et antal stationer i de større vandløb i kommunen. Resultatet af disse bedømmelser fremgår af figur 1.

Figur 1. Sammenligning mellem (a), hvad forureningsgraden maksimalt må være med den givne målsætning, for at målsætningen er opfyldt (skraverede søjler), (b) hvad forureningsgraden var i 1985, (c) i 1986 og (d) i 1987)

Det kan konstateres, at forholdene i vandløbene i Møn kommune langt fra er tilfredsstillende.

Inden 1996 skal recipientkvalitetsplanens målsætninger være opfyldt.

En generel væsentlig forbedret spildevandsrensning er nødvendig for at opnå, at målsætningen opfyldes.

For de fleste kommuner kan spores en forbedring af forholdene i vandløbene fra 1985 til 1987 dels formodentlig på grund af forbedret landbrugstilsyn dels på grund af ekstraordinær stor afstrømning i 1987. Denne forbedring af forholdene ses ikke for vandløbene på Møn. Der skal derfor opfordres til om muligt at forøge tilsynet med landbrugsejendommene.

Kommunen planlægger for mindre bebyggelser uden fælles renseforanstaltninger samt for spredt bebyggelse at indføre en tvungen tanktømningsordning.

Denne renseforanstaltning foreslås af kommunen også anvendt på forholdsvis store bebyggelser (Udby 240 pe, Busemarke 230 pe, Magleby 224 pe, Røddinge-Sprove 150 pe, Hårbølle 141 pe, Hjælm 121 pe, Sømarke-Stubberup 111 pe). I det følgende tages der stilling til de enkelte projekter.

Det fremgår ikke af spildevandsplanen, hvornår kommunen har etableret den tvungne tømningsordning. Det anses for nødvendigt at ordningen etableres i løbet af 1988.

I forbindelse med første tømning skal det konstateres, om den enkelte hustank er i funktionsdygtig stand og har en tilstrækkelig størrelse. Det vil samtidig være hensigtsmæssigt, om det sikres, at alt spildevand ledes til tanken, så der også opnås en rensning af det grå spildevand.

Det fremgår af spildevandsplanen, at den vil blive re-

videret i 1996. Det vil være hensigtsmæssigt om den revideres i 1992. For de tiltag der foreslås foretaget efter denne dato, vil der således blive mulighed for en genforhandling, hvis forholdene mod forventning har ændret sig inden 1992.

Vandløbene på Møn kan naturligt inddeles i 3 grupper

1. Sømosebæk med tilløb
2. Askeby Landkanal med tilløb
3. Øvrige vandløb

I det følgende beskrives de enkelte vandløb i disse systemer.

1. Sømosebæk med tilløb.

Af tabel 1 fremgår Storstrøms amtskommunes forureningsgradsbedømmelser årene 1985-1987 samt en vurdering af, om den opstillede recipientkvalitetsmålsætning er opfyldt.

Af tabel 2 fremgår belastningen af de enkelte vandløb samt rensningsniveauet og de foreslåede foranstaltninger i Møn kommunes revisionsforslag 1987.

Stationsplacering fremgår af figur 2.

For vandløbene i tilløb til Sømosebæk - fra kilde ved Bavnehøj, - fra Hyldemosegård, - fra Billegård, - fra Søbjerger, og - fra Råbymagle gælder det, at belastningen er så forholdsvis ringe, at det er rimeligt at afvente resultatet af den tvungne tanktømmningsordning inden der tages stilling til yderligere rensning.

For vandløbet tilløb til Sømosebæk fra Hunosø og fra Møn camping skønnes det på baggrund af størrelsen af belastningen fra Møn camping (2000 pe) udelukket, at vandløbet vil kunne opfylde sin målsætning, før der er gennemført forbedret rensning af spildevandet fra Møn

camping. Denne sag er til afgørelse i Miljøstyrelsen.

Der skal allerede nu gøres opmærksom på, at det på grund af belastningens størrelse og recipientens ringe størrelse senere kan blive nødvendigt at forlange fosforfjernelse på spildevandet fra Møn camping. Det nye anlæg, der etableres bør derfor projekteres, så der tages højde for denne mulighed. Møn kommune planlægger som eneste rensningsforanstaltning for Sømarke Stubberup (111 pe) en tanktømmningsordning. Det anses for meget tvivlsomt, om det er tilstrækkelig rensning. Inden 1992 skal virkningen af tanktømmningsordningen vurderes således, at der, hvis vandløbet ikke da opfylder sin målsætning, i næste planperiode kan etableres ydeligere rensning for spildevandet fra Sømarke og Stubberup.

Tilløb til Sømosebæk fra Magleby og fra Mandehøje.

Sidstnævnte opfylder ikke sin målsætning og er overordentlig forurenede til tider med lammehalebelægninger langs bredden. Vandløbet belastes blandt andet af spildevandet fra Magleby (150 pe), hvis der regnes med, at 1/3 løber til Risbæk (total belastning fra Magleby (224 pe)).

Det anses for uacceptabelt, at Magleby ikke i denne planperiode planlægges tilsluttet rensningsanlægget i Borre dels på grund af uacceptable forhold i recipienten dels på grund af, at det for ingen andre bebyggelser af den størrelse som Magleby med afløb til et mindre vandløb er accepteret, at man fortsat udelukkende renses spildevandet med hustranke.

Sømosebæk opfylder ikke målsætningen. Når de nye rensningsanlæg i Borre og Møn camping er etableret, må der tages stilling til nødvendigheden af eventuel yderligere rensning.

For nøjere beskrivelse af Sømosebæk med tilløb henvises til rapporten: Landsledgrøft og Sømosebæk 1982 (Storstrøms amt).

Figur 2. Stationsplacering i Sømosebæk med tilløb.

Tabel 1. Oversigt over forureningsgraden i Sømosebæk med tilløb.

Vandløb	Stations-		Mål- sætn.	Forureningsgrad			Målsætning opfyldt		
	nr.	Lokalitet		1985	1986	1987	1985	1986	1987
T.T. Sømosebæk fra kilde ved Bavnehøj	137810	Ø for Bavnehøj	B3	III	III	III	nej	nej	nej
T.T. Sømosebæk fra Hylde-mosegård	137610	Hylde-mosegård	C	III	III-IV	III	ja	nej	ja
T.T. Sømosebæk fra Bille-gård	137710	Billegård	C	III-IV	III	III	nej	ja	ja
T.T. Sømosebæk fra Søjbjerg	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Sømosebæk fra Møn Cam-ping	-	-	-	-	-	-	-	-	-
T.T. Sømosebæk fra Hunosø	137405	Kildedalsgård	C	-	-	IV			nej
	137210	Stubberup	C	III	III	III	nej	nej	nej
T.T. Sømosebæk fra Sømarke	137410	Sømarke	C	III	II-III	III	nej	ja	nej
T.T. Sømosebæk fra Magleby	-	-	-	-	-	-	-	-	-
T.T. Sømosebæk fra Borre	137020	Nørre Vestud	B3	IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Sømosebæk fra Nr. Vestud	-	-	B3	-	-	-	-	-	-
T.T. Sømosebæk fra Mandehøje	137010	Ny Borrevej	B3	III-IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Sømosebæk fra Råbymagle	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Sømosebæk	137005	Tiendegård	C	III	III-IV	III-IV	nej	nej	nej
	137030	Borre Sømose	B3III-IV	III-IV	III-IV	III-IV	nej	nej	nej

Tabel 2. Oversigt over belastningen af Sømosebæk med tilløb.

Vandløb	Belastning				Rensningsniveau	Planforslag
	personækvi- valenter	COD t/år	BI 5 t/år	Total-N t/år		
T.T. Sømosebæk						
fra kilde ved						
Bavnehøj	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Hyldemosegård	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk fra						
Billegård	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Søbjerg	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk	2000				mekanisk	Biologisk sandfilter/ rodzoneanlæg?
fra Møn Camping						
T.T. Sømosebæk fra						
Huno Sø						
Sømarke-Stubberup	111				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Sømarke						
del af Sømarke	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Magleby						
del (sat til 2/3)						
af Magleby	150				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Borre						Mekanisk-biologisk
Borre	194				hustanke	anlæg
Vestud	185				hustanke	Mek.-biologisk anlæg
T.T. Sømosebæk						
fra Nr. Vestud	?				hustanke	tømmningsordning
T.T. Sømosebæk						
fra Mandehøje						
Nyborre	106				hustanke	Mek.-biologisk anlæg
T.T. Sømosebæk						
fra Råbymagle						

Belastning							
	personakvi-	COD	BI	Total-N	Total-P		
Vandløb	valenter	t/år	5 t/år	t/år	t/år	Rensningsniveau	Planforslag
Råbymagle	34					hustanke	tømningsordning
Sømosebæk							
Ålebæk	43					hustanke	Mek.-biologisk anlæg

2. Askeby Landkanal med tilløb.

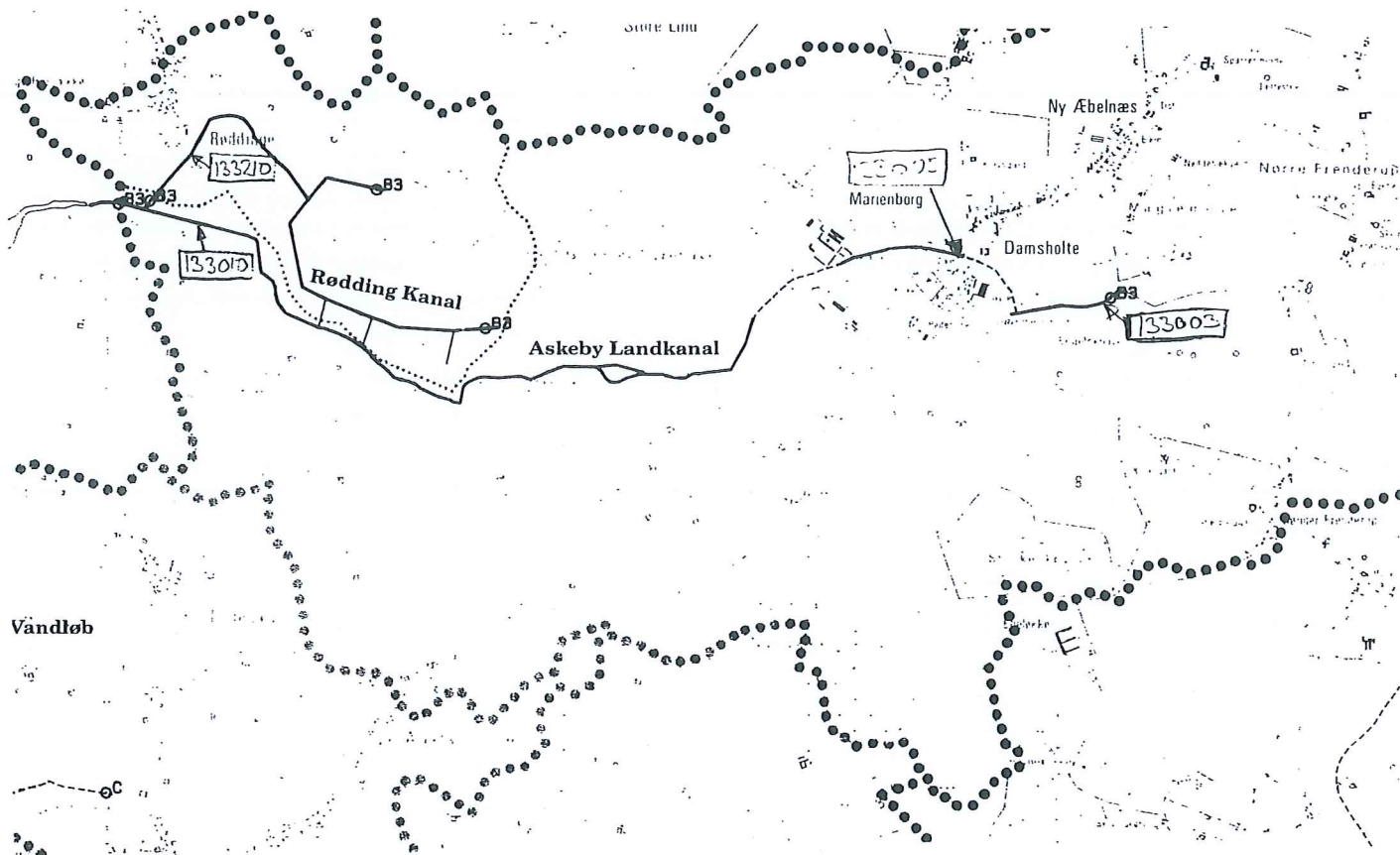
Storstrøms amtskommunes forureningsgradsbedømmelse i årene 1985-1987 fremgår af tabel 3 og belastningen af tabel 4. Stationsplacering fremgår af figur 3.

Askeby Landkanal og Rødding kanal opfylder ikke deres målsætning.

Med hensyn til spildevandet fra Damsholte og Ny Æblenæs konkluderes i notat af 20/8 1987 "Vurdering af spildevandsforholdene omkring Askeby Landkanal", at det er nødvendigt med biologisk rensning af spildevandet. Møn kommune planlægger ifølge spildevandsplanen i 1988 en biologisk undersøgelse af nødvendigheden af biologisk rensning af spildevandet fra Ny Æblenæs og Damsholte. Det fastholdes at biologisk rensning af spildevandet fra Ny Æblenæs og Damsholte er nødvendigt. Viser den igangværende undersøgelse, foranstaltet af Møn kommune, i 1988 at forholdene i Askeby Landkanal har ændret sig i forhold til amtets undersøgelser kan nødvendigheden af biologisk rensning tages op til fornyet behandling.

Med hensyn til spildevandet fra Røddinge- Sprove er det på grund af meget dårlige forhold i recipienten ikke tilstrækkeligt med en tanktømmningsordning. Det kan blive nødvendigt med yderligere rensning i 1992-96.

Figur 3. Stationsplacering i Rødning Kanal og Askeby Landkanal.

Tabel 3. Oversigt over forureningstilstanden i Askeby Landkanal med tilløb.

Vandløb	Stations- nr.	Lokalitet	Mål- sætn.	Forureningsgrad			Målsætning opfyldt		
				1985	1986	1987	1985	1986	1987
Rødning Kanal	133210	Rødninge	B3	IV	IV	IV	nej	nej	nej
Askeby Landkanal	133003	N. for Engelshave	B3			IV			nej
	133005	Damsholte	B3	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	133010	Rødninge	B3	III	III-IV	III-IV	nej	nej	nej

Tabel 4. Oversigt over belastningen af Askeby Landkanal med tilløb

b.

Vandløb	Belastning					Rensningsniveau	Planforslag
	personækvi- valenter	COD t/år	BI ⁵ t/år	Total-N t/år	Total-P t/år		
Rødding Kanal							
Røddinge-Sprove	150	3,7	2,3	0,6	0,20	hustanke	tømningsordning
Askeby Landkanal							
Ny Æblenæs-Dams-							
holte	385	9,5	5,9	1,5	0,52	trixtanke	LT anl./mek.-biologisk anlæg
Spredt bebyggelse*	397	9,9	6,1	1,5	0,52	hustanke	tømningsordning
Spildevandbebyg-							
gelser	534	23,1	14,3	3,6	1,24		
Arealbidrag		65,1	2,8	29,3	0,31		
Total belastning		88,2	17,1	32,9	1,55		
Arealbidrag i %							
af total		74	16	89	20		

* fra Belastningsopgørelsen (Storstrøms amt 1984)

3. Øvrige vandløb.

Storstrøms amtskommunes forureningsgradbedømmelse i årene 1985-1987 fremgår af tabel 5 og belastningen af tabel 6.

Stationsplacering fremgår af figur 4.

For vandløbene

Tilløb til Fanefjord fra Møllebjerggård, Tilløb til Hårbøllebæk fra Skettelshøje, Skelbæk, Tilløb til Hjælm Bugt fra Båndhøjgård, Tilløb til Hjælm Bugt fra Kranelled, Tilløb til Hjælm Bugt fra Busene, Tilløb til Råbylille Kanal fra Råby Oved, Tilløb til Råbylille Kanal for Oksnehøj, Holmemoseløbet, Tilløb til Hjælm Bugt fra Holtegård, Vindebæk, Koster Kanal II fra Koster Vig og Koster Kanal III fra Store Lind

gælder det:

- at de er recipientkvalitetsmålsat til C-afledning af vand,
- at de ikke er forureningsgradsbedømt, hvorfor det ikke er muligt at vurdere om målsætningen er opfyldt,
- at de enten udelukkende belastes fra spredt bebyggelse eller kun fra forholdsvis små bebyggelser.

For disse vandløb er det rimeligt at afvente resultatet af tanktømningsordningen og det forøgede landbrugstilsyn, inden der tages stilling til behovet for yderligere rensning af spildevandet.

De vandløb, hvor ovenstående ikke gælder omtales i det følgende enkeltvis.

Tilløb til Gammelsø-Maglemose Kanal opfylder ikke sin målsætning umiddelbart nedstrøms tilledningen fra Spejlsby. På grund af af belastningens størrelse (39 pe) er det rimeligt at afvente resultatet af tanktømningsordningen. Vandløbene bærer præg af hårdhændet vedligeholdelse, en mere skånsom vedligeholdelse bør indføres. Hvis vandløbet ikke ved næste revision af spildevandsplanen opfylder målsætningen, må der tages stilling til yderligere rensning.

Gammelsø-Maglemose kanal opfylder ikke sin målsætning. Som for ovenstående er det på grund af belastningens størrelse rimeligt at afvente resultatet af tanktømningsordningen inden der tages stilling til yderligere rensning. Vandløbene bærer præg af hårdhændet vedligeholdelse, en mere skånsom vedligeholdelse bør indføres.

Tilløb til Fakse Bugt fra Sortsø opfylder sin målsætning.

Pomlerende opfylder ikke sin målsætning. Belastning fra

og spildevandsforholdene omkring Feriekolonien må inden næste revision klarlægges, så det er muligt at vurdere behovet for yderligere rensning.

Hårbølle Bæk opfylder ikke sin målsætning. For samlede bebyggelser med en belastning så stor som Hårbølles (141 pe) anses det for utilstrækkeligt med spredt mekanisk rensning. Den forbedring af spildevandsrensningen som en tvungen tanktømningsordning vil medføre anses på trods af den lempede målsætning i vandløbet (D-målsat) for ikke tilstrækkeligt til, at vandløbet vil kunne bringes til at opfylde sin målsætning. Det er derfor nødvendigt, at der for spildevandet fra Hårbølle etableres yderligere rensning, inden 1996.

På grund af belastningens størrelse og vandløbets lempede målsætning kan etableringen af yderligere rensning vente til efter 1992. Indtil nyt rensningsanlæg er etableret skal de private hustanke i Hårbølle omfattes af den tvungne tømningsordning.

Nyhåndsbæk er ikke forureningsbedømt og senere undersøgelser må klarlægge i hvilket omfang bækken påvirkes af spildevandsudledningerne via Risbæk og Møllebæk.

Risbæk opfylder ikke sin målsætning. Dette vandløb modtager spildevand fra en del af Magleby (anslået til 1/3 af byen, 75 pe). Vandløbet bærer præg af hårdhåndet vedligeholdelse, en mere skånsom vedligeholdelse bør indføres. Når dette spildevand er afskåret til Borre (er allerede omtalt) og virkningen af tanktømningsordningen er kendt, må der tages stilling til om yderligere rensning er nødvendig.

Møllebæk opfylder ikke sin målsætning. Vandløbet modtager kun mekanisk rensset spildevand (hustanke) fra Mandemarke (93 pe) og Busemarke (230 pe). Spredt mekanisk rensning af spildevand fra samlede bebyggelser så store som Busemarke anses ikke for acceptabelt.

Den forbedrede spildevandsrensning som en tvungen tank-tømmningsordning vil medføre anses ikke for tilstrækkeligt til, at Møllebæk vil kunne bringes til at opfylde sin målsætning. Det anses ligeledes ikke for acceptabelt, at rørskovsarealerne i den B målsatte "Busemarke Mose" fortsat anvendes til spildevandsrensning på trods af, at dette ikke i 1985 var til hinder for, at målsætningen i selve Busemarke mose kunne opfyldes.

Det vurderes, at det er nødvendigt at rense spildevandet fra Busemarke biologisk, for at Møllebæk kan bringes til at opfylde sin målsætning. Når rensningsanlægget projekteres skal det dimensioneres, så det er muligt også at rense spildevandet fra Mandemarke. Når virkningen af et biologisk rensset spildevand fra Busemarke er kendt, må der tages stilling til nødvendigheden af også at rense spildevandet fra Mandemarke biologisk.

Rensningsanlægget ved Busemarke skal etableres inden udgangen af 1992.

Råbylille Kanal opfylder i 1985 og 1986, men ikke i 1987 sin målsætning opstrøms tilledningerne fra Råbylille Strand. Nedstrøms tilledningerne fra Råbylille Strand opfylder Råbylille Kanal ikke sin målsætning. Forholdene i Råbylille Kanal er overordentlig dårlige og uæstetiske, til tider med lammehalebelægninger på bredderne og bunden dækket af sort slam.

Kommunen påtænker at kloakere de ikke kloakerede områder med separat system og at etablere trixtanke samt at samle udledningerne fra trixtankene i et sandfilteranlæg.

Når virkningen af disse tiltag er kendt, må der tages stilling til nødvendigheden af eventuel yderligere rensning.

Oddermose vandløb er ikke forureningsbedømt. Vandløbet

belastes formodentlig med spildevand fra Oddermose (116 pe). Spildevandsplanen angiver, at det grå spildevand nedsives, mens det sorte spildevand går til samletank. Det er ikke angivet, hvor spildevandet bliver af efter samletanken. Dette bør fremgå af planen. Nøjere undersøgelser må klarlægge eventuel behov for yderligere rensning, og forbedring af de fysiske forhold. En mere lempelig vedligeholdelse bør indføres.

Tilløb til Hjælm bugt fra Hjælm er ikke forureningsbedømt (rørlagt vandløb). Vandløbet modtager mekanisk rensset spildevand (hustanke) fra Hjælm svarende til 116 personækvivalenter. Det anses for tvivlsomt om rensning ved hjælp af hustanke er tilstrækkelig rensning fra så stor en bebyggelse som Hjælm. Nærmere undersøgelser må inden 1992 klarlægge behovet for yderligere rensning, så de eventuelle foranstaltninger kan etableres inden 1996.

Rydsbæk og tilløb til Rydsbæk. Rydsbæk opfylder ikke sin målsætning. Tilløbet til Rydsbæk er ikke målsat.

Rydsbæk modtager dels mekanisk rensset spildevand (hustanke) Liseby (33 pe) og dels via tilløbet mekanisk rensset spildevand fra "Fanefjord Skovpavillon" (75 pe) (trixtank). Hvis ikke tømningsordningen fra hustankene i Liseby fører til, at Rydsbæk kommer til at opfylde sin målsætning, må der tages stilling til yderligere rensning. Supplerende rensning af spildevandet fra Fanefjord Skovpavillon bør da overvejes. Vandløbet bærer præg af hårdhændet vedligeholdelse, hvorfor en mere skånsom bør indføres.

Ulvshale Bækken opfylder ikke sin målsætning. Dette vandløb er overordentlig stærkt forurenat med bunden dækket af sort slam.

Ulvshale Bækken belastes for øjeblikket af mekanisk rensset spildevand fra område Ulshale I svarende til 2065 pe.

Kommunen planlægger,

- at separatkloakere de ukloakerede dele af området,
- at bibeholde de fælleskloakerede dele af området,
- at etablere en afskærende ledning til Stege rensningsanlæg samt
- at etablere overløbsbygværker med en aflastning på 1s + 25r

For at vurdere betydningen af aflastningen er det nødvendigt, at det beregnes, hvor store mængder af organisk stof (COD) total-kvælstof og total-fosfor, der aflastes fra de nye overfaldsbygværker, samt hvor tit der forekommer aflastning. Når virkningen af afskæringen af spildevandet er kendt, må det vurderes om det er nødvendigt med yderligere rensning. Her tænkes i første omgang på en vurdering af størrelsen af aflastningen fra overfaldsbygværkerne.

Koster Kanal I opfylder ikke sin målsætning. Dette vandløb er overordentlig stærkt forurenat med bunden dækket af sort slam til tider med lammehalebelægninger. Koster Kanal 1 belastes af mekanisk rensat spildevand (hustanke) fra Store Lind (43 pe). På grund af belastningens størrelse er det acceptabelt at afvente resultatet af tanktømmningsordningen.

T.T. Stege Bugt fra Udby er ikke forureningsbedømt. Vandløbet belastes med kun mekanisk rensat spildevand (hustanke) fra Udby (240 pe). Det anses ikke for acceptabelt, at spildevandet fra så store bebyggelser som Udby på længere sigt udelukkende renses i private hustanke. Placeringen af Udby i umiddelbar nærhed af den afskærende ledning fra Hjertebjerg gør det hensigtsmæssigt også at tilkoble spildevandet fra Udby til denne ledning. På grund af manglende undersøgelser i recipienten (rørlagt vandløb) samt belastningens størrelse i forhold til andre planlagte tiltag på Møn kan det accepteres, at man udskyder tilkoblingen til perioden 1992-1996. I den mellemliggende periode skal området omfattes af den tvungne tanktømmningsordning.

Landsled Grøft opfylder ikke sin målsætning. Forholdene i dette vandløb er meget dårlige, med bunden dækket af sort slam og til tider med kraftige lammehalebelægnin-
ger.

Landsled Grøft belastes for øjeblikket af mekanisk renset spildevand (hustanke) fra Elmelunde (151 pe), Hjertebjerg (260 pe), Landsled-Pollerup (90 pe), Råbylille (65 pe), Slotshøj (24 pe) og Keldbymagle campingplads (30 pe).

Kommunen planlægger at afskære spildevandet fra Elmelunde, Hjertebjerg, Råbylille, Slotshøj og Keldbymagle camping. Når virkningen af disse afskæringer er kendt, må det vurderes om der er behov for yderligere rensning. Her tænkes i første omgang på en tilkobling af spildevandet fra Landsled-Pollerup til den afskærende ledning.

Tilløb til Stege Nor fra Rødled er ikke forureningsbe-
dømt (rørlagt vandløb). Vandløbet belastes for øjeblikket af mekanisk renset spildevand (hustanke) fra Vandværksbakken (38 pe). Det vil være hensigtsmæssigt at koble spildevandet på de afskærende fra Hjertebjerg i forbindelse med, at Udby kobles på ledningen.

Bækrenden opfylder målsætningen i 1987. Vandløbet bærer præg af meget hård vedligeholdelse, hvilket meget vel kan være årsagen til, at vandløbet ikke i 1985 og 1986 opfylder sin målsætning. Der bør indføres en mere lempe-
lig vedligeholdelse.

Damme vandløb og tilløb til Damme vandløb opfylder ikke deres målsætning. Vandføringen i tilløbet til Damme vandløb er til tider meget ringe. I disse situationer kommer den overvejende del af vandføringen fra Damme-Askeby rensningsanlæg. Nuværende belastning fra Damme-Askeby rensningsanlæg er for stor til, at målsætningen i Damme vandløb og tilløbet til Damme vandløbet kan opfyldes. I 1987 har Damme-Askeby rensningsanlæg ikke

kunnet overholde kravværdierne. Vandløbet bærer præg af hårdhændet vedligeholdelse, en mere skånsom vedligeholdelse bør indføres.

Der planlægges en udbygning i dette område, således at belastningen fra anlægget vil stige fra nuværende 973 pe til 1066 pe.

For at målsætningen i vandløbene kan opfyldes vurderes det, at det er nødvendigt med en skærpelse af kravværdierne for Damme-Askeby rensningsanlæg.

I første omgang må kravene til BI5 skærpes, senere kan det måske også blive nødvendigt med fosforfjernelse.

Maglevands Fald opfylder formodentlig sin målsætning.

Tabel 5. Oversigt over forureningstilstanden i "Øvrige vandløb".

Vandløb	Stations-		Mål- sætn.	Forureningsgrad			Målsætning opfyldt		
	nr.	Lokalitet		1985	1986	1987	1985	1986	1987
T.T. Gammelsø-Magle-									
mose Kanal	136110	Mosegård	C			III-IV			nej
Gammelsø-Magle-mose									
Kanal	136010	Østermarksvej	C	III-IV	IV	III-IV	nej	nej	nej
	136020	Holmegård	C	III-IV	III-IV	III	nej	nej	ja
T.T. Fakse Bugt fra									
Sortsø	138110	Stubberup Have	B3	II	II-III	II	ja	nej	ja
Pomlerende	138010	Ved Campingplads	B3	III	II-III	III	nej	nej	nej
T.T. Fanefjord fra									
Møllebjerggård	131110	S. for Hårbølle-							
		bæk	C	-	-	-	-	-	-
Hårbølle Bæk	131010	Fanefjord Kirke	D	III-IV	IV	III-IV	nej	nej	nej
T.T. Hårbølle Bæk	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Skelbæk	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Hjælm Bugt fra									
Båndhøjgård	-	-	C	-	-	-	-	-	-

Vandløb	Stations-		Mål- sætn. 1985	Forureningsgrad			Målsætning opfyldt		
	nr.	Lokalitet		1986	1987	1985	1986	1987	
T.T. Hjælm Bugt fra									
Kraneled	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Nyhåndsbæk	-	-	B3	-	-	-	-	-	-
Risbæk	139010	Skaglevadssluse	B3	III	III	III	nej	nej	nej
T.T. Hjælm Bugt fra									
Busene	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Møllebæk	139510	Højbjerg	B3	III	III	III	nej	nej	nej
Råbylille Kanal	139210	Homarken	D	III	III	III-IV	ja	ja	nej
	139220	Råbylille Sø	D	IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Råbylille Kanal									
fra Råby Oved	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Råbylille Kanal									
fra Oksnehøj	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Holmemoseløbet	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Oddermose Vandløb	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Hjælm Bugt fra									
Hoftegård	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Hjælm Bugt fra Hjælm	-	-	C	-	-	-	-	-	-
T.T. Rydsbæk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rydsbæk	132010	Strandskov	B3	III	III	III-IV	nej	nej	nej
Vindebæk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulshale Bækken	136510	N. for Gammel-							
		toftegård	D	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	136530	N. for Fælles-							
		skovgård	D	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	136540	N. for vandværket	D	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	136550	Hegningen	D	IV	IV	IV	nej	nej	nej
Koster Kanal I	134505	Store Lind	C	IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Stege bugt fra Udby	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Landsled Grøft	135010	Råbylille	C	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	135016	V. for Landsled	C	IV	IV	IV	nej	nej	nej
	135020	Slotshøj	C	IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Stege Nor	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Bækrenden	130510	-	B3	II-III	III	II	nej	nej	ja

Vandløb	Stations-		Mål- sætn.	Forureningsgrad			Målsætning opfyldt		
	nr.	Lokalitet		1985	1986	1987	1985	1986	1987
Koster Kanal II fra									
Kostervig	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Koster Kanal III fra									
Store Lind	-	-	C	-	-	-	-	-	-
Damme vandløb	132510	Bromgård	B3	IV	IV	IV	nej	nej	nej
T.T. Damme vandløb	132505	Ullemose	C	III	IV	III-IV	nej	nej	nej
Maglevands Fald	-	-	A	-	-	-	-	-	-

Tabel 6. Oversigt over belastningen af "Øvrige Vandløb".

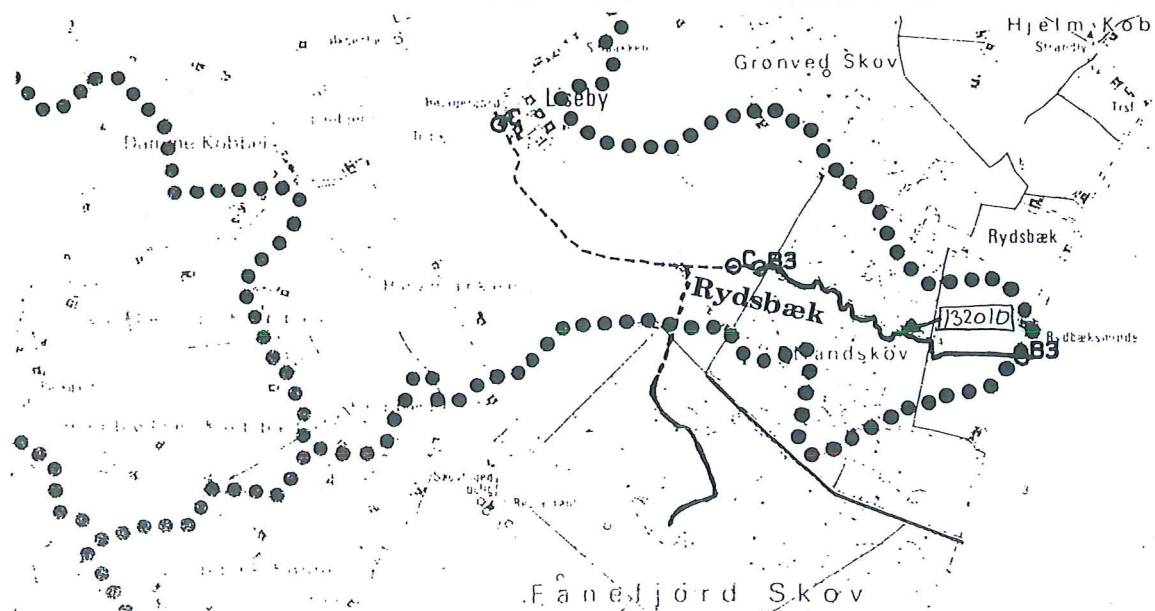
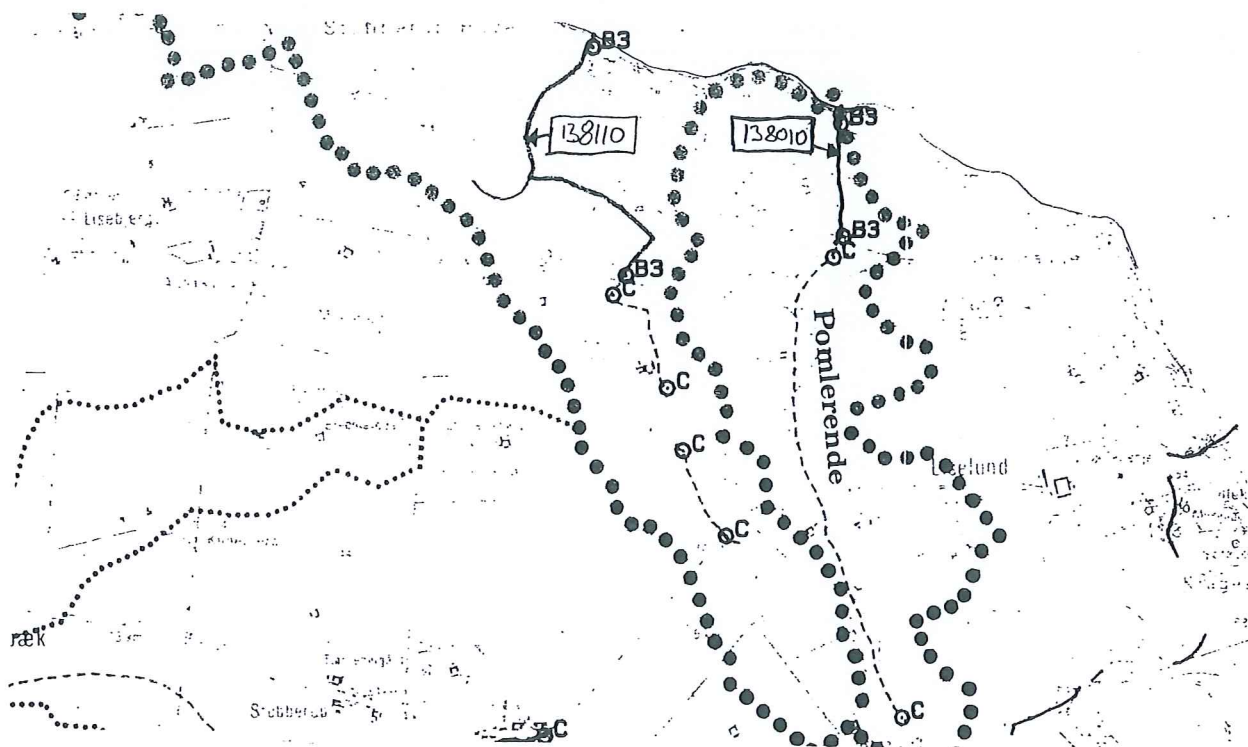
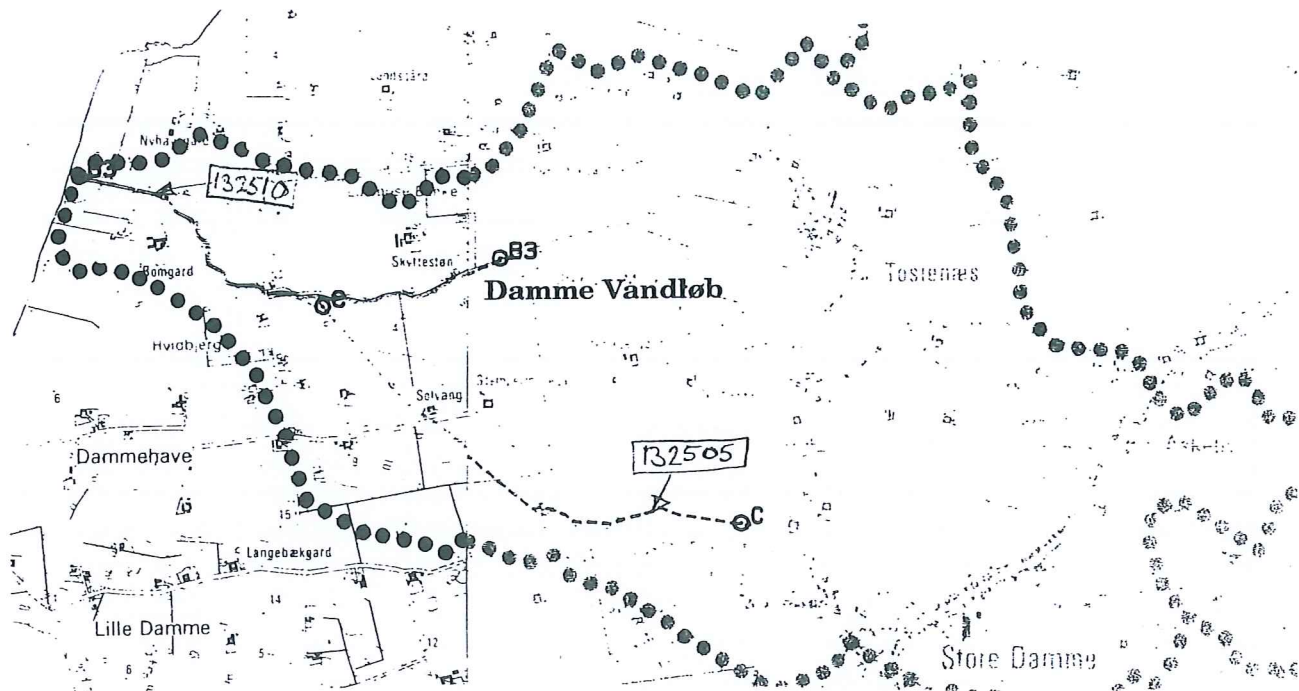
Vandløb	Belastning					Rensningsniveau	Planforslag
	personækvi- valenter	COD t/år	BI 5 t/år	Total-N t/år	Total-P t/år		
T.T. Gammelø-							
Maglemose Kanal							
Splejsby	39					hustanke	tømningsordning
Ullemarke	43					hustanke	tømningsordning
Gammelø-Magle-							
mose Kanal							
Østermark-Torpe	85					hustanke	tømningsordning
T.T. Fakse Bugt							
fra Sortsø							
						hustanke	tømningsordning
Pomlerende							
Feriekoloni	?					?	?
T.T. Fanefjord							
fra Møllebjerggård							
						hustanke	tømningsordning
Hårbølle Bæk							
Hårbølle	141					hustanke	tømningsordning

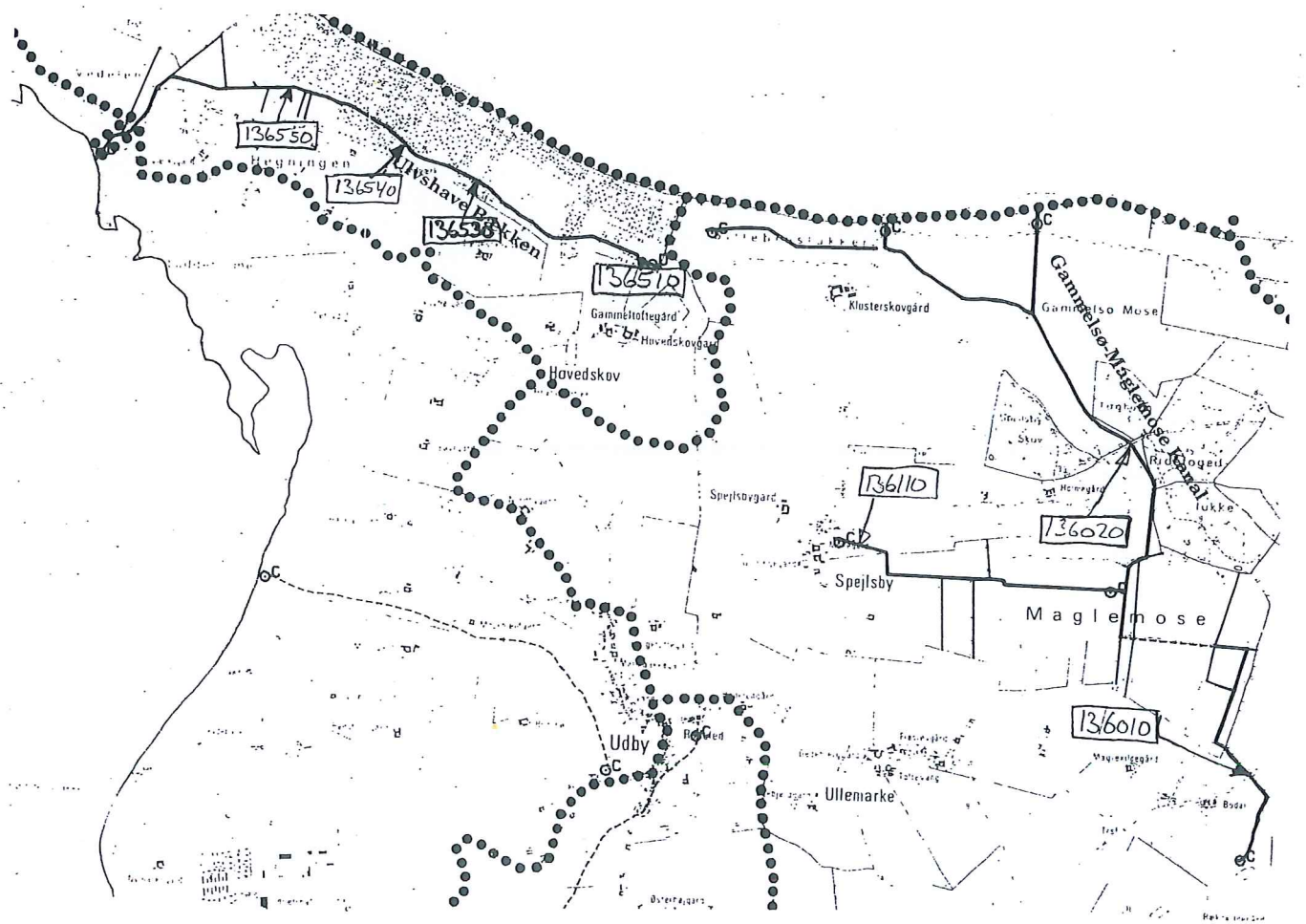
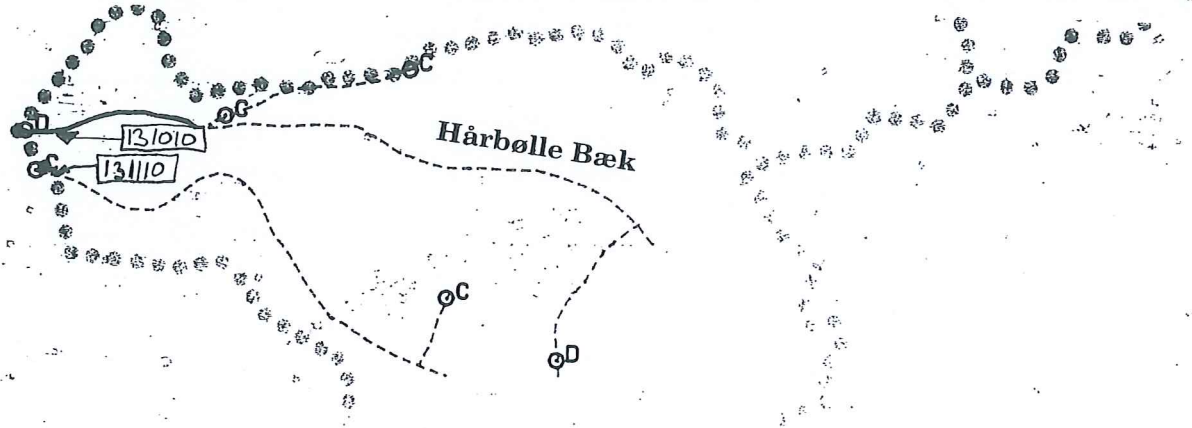
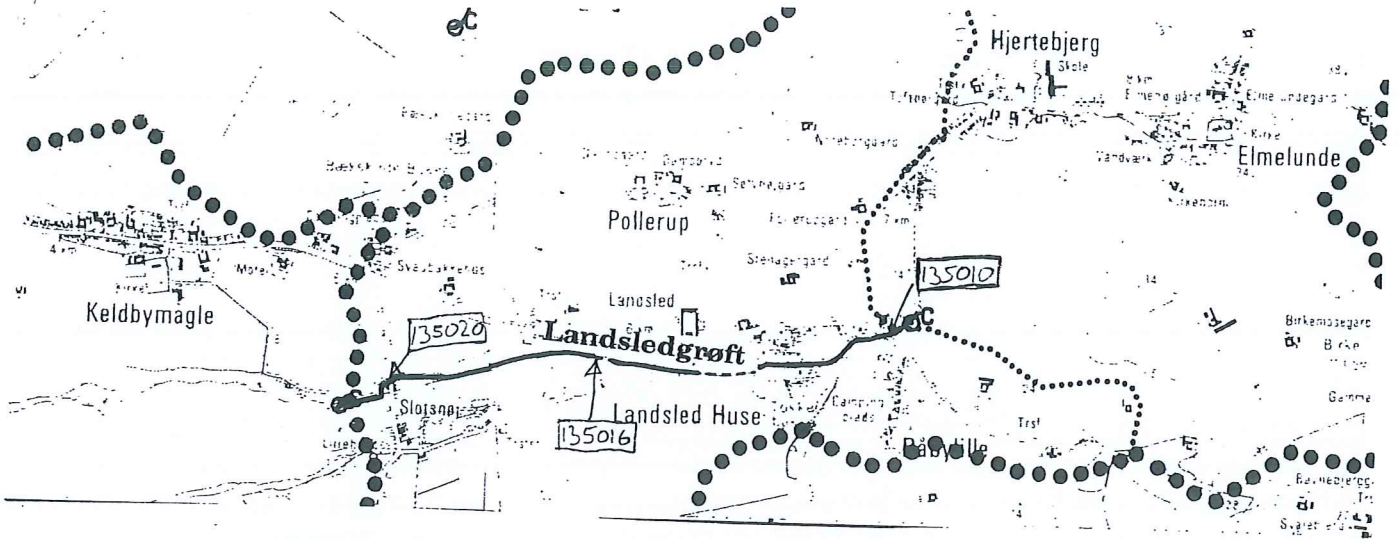
		Belastning					
Vandløb	personækvi- valenter	COD t/år	BI 5 t/år	Total-N t/år	Total-P t/år	Rensningsniveau	Planforslag
T.T. Hårbølle Bæk							
	fra Skettelshøje	?				hustanke	tømningsordning
Skelbæk		?				hustanke	tømningsordning
T.T. Hjælm Bugt							
	fra Båndhøjgård	?				hustanke	tømningsordning
T.T. Hjælm Bugt							
	fra Kraneled						
Kraneled	69					hustanke	tømningsordning
Nyhåndsbæk	-					-	-
Risbæk							
del af Magleby	75					hustanke	tømningsordning
T.T. Hjælm Bugt							
	fra Busene						
Busene	68					hustanke	tømningsordning
Møllebæk							
Mandemarke	93					hustanke	tømningsordning
Busemarke	230					hustanke	tømningsordning
Råbylille Kanal							
Råbylille strand	520					trixtanke	sandfilter
T.T. Råbylille							
	Kanal fra Råby						
Oved		?				hustanke	tømningsordning
T.T. Råbylille							
	Kanal fra Oksnehøj					-	-
Holmemoseløbet							
Keldbylille	33					hustanke	tømningsordning
Tåstrup		?				hustanke	tømningsordning
Oddermose vandløb							
Oddermose	116					mek./nedsivning	uændret
T.T. Hjælm Bugt							
	fra Holtegård	?				hustanke	tømningsordning

Vandløb	Belastning				Rensningsniveau	Planforslag
	personækvi- valenter	COD t/år	BI 5 t/år	Total-N t/år		
T.T. Hjælm Bugt						
fra Hjælm						
Hjælm	121				hustanke	tømningsordning
T.T. Rydsbæk						
Fanefjord Skov-						
pavillon	75				mekanisk	uændret
Rydsbæk						
Liseby	33				hustanke	tømningsordning
Vindebæk						
Vindebæk	40				hustanke	tømningsordning
Ulshale Bækken						
Ulshave I	2065				mekanisk	afskæres til Stege
overfaldsbygværk	?				-	uændret
Koster Kanal I						
Store Lind	43				hustanke	uændret
T.T. Stege Bugt						
fra Udby						
Udby	240				hustanke	tømningsordning
Landsled Grøft						
Elmelunde	151				hustanke	afskæres til Stege
Hjertebjerg	260				hustanke	afskæres til Stege
Landsled-Pollerup	90				hustanke	tømningsordning
Råbylille	65				hustanke	afskæres til Stege
Slotshøj	24				hustanke	afskæres til Stege
Keldbymagle						
campingplads	30				hustanke	afskæres til Stege
T.T. Stege Nor						
fra Røddled						
Vandværksbakken	38				hustanke	tømningsordning
Bækrenden						
Koster Kanal II						
fra Koster Vig					hustanke	tømningsordning
						styr, mekanisk rist

Vandløb	Belastning				Total-N t/år	Total-P t/år	Rensningsniveau	Planforslag
	personækvi- valenter	COD t/år	BI 5 t/år					
Koster Kanal III								
fra Store Lind								
Sprove husrække	59					hustanke	tømningsordning	
Damme vandløb	?					hustanke	tømningsordning	
T.T. Damme vandløb								
Damme-Åskeby-Kose-								
by-Tosterres	973					mekanisk/biologisk udbygning af sand-		
Maglevads Fald								
						fang, iltstyringsud- styr, mekanisk rist.		

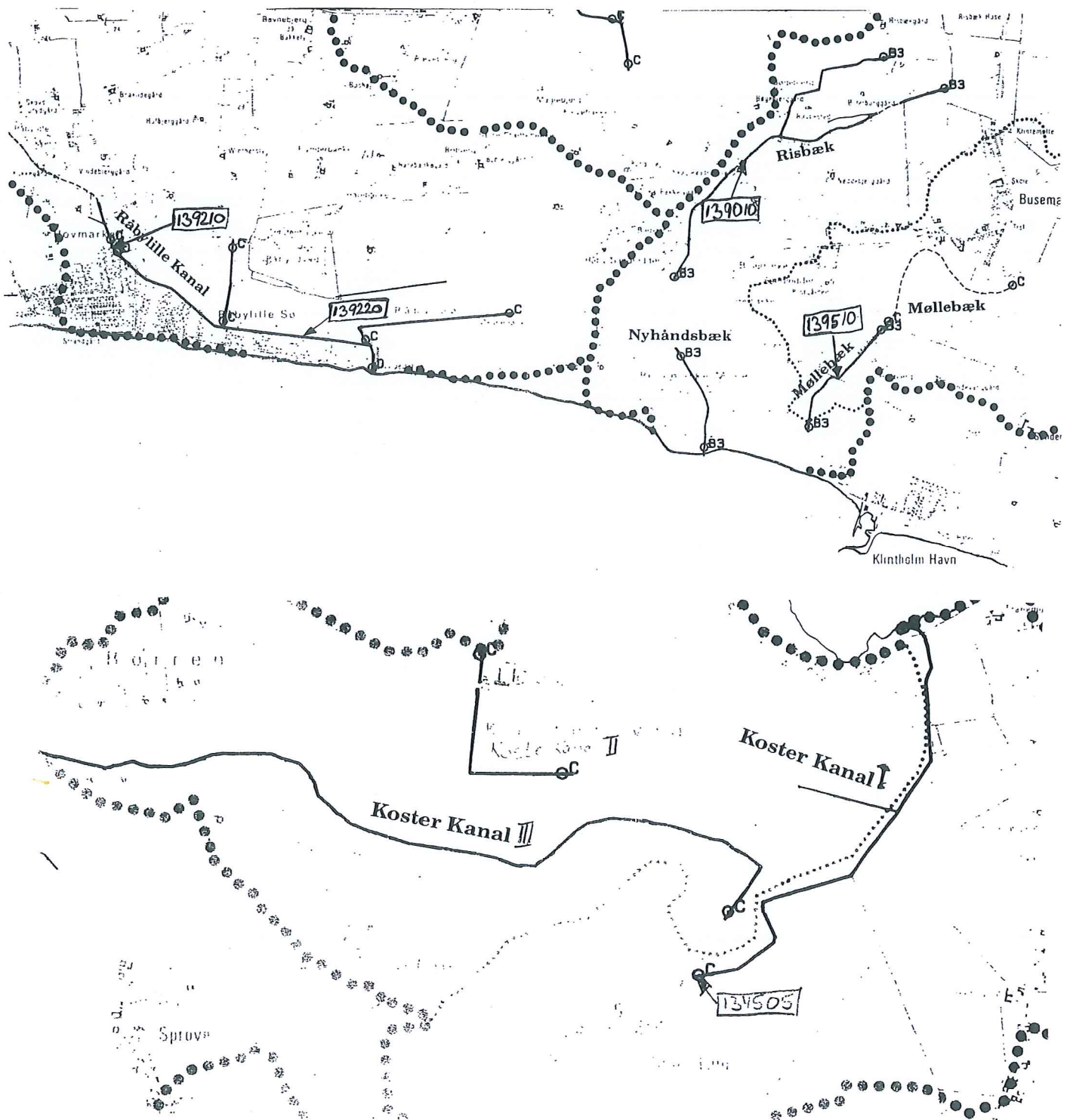

Fig. 4. Stationsplacering i "Øvrige vandløb".

Resume.

Forholdene i vandløbene på Møn er meget dårlige. Kun et lille fåtal af vandløbene opfylder deres målsætning.

Der kan ikke spores nogen forbedring af forholdene fra 1985 til 1987. En forbedring i dette tidsrum spores i de fleste andre kommuner, formodentlig til dels på grund af forøget landbrugstilsyn. Der opfordres derfor til en intensivering af landbrugstilsynet på Møn.

Møn kommune vil indføre en tvungen tømningssordning for private hustanke i "mindre" bebyggelser uden fælles renseforanstaltning samt for hustanke ved spredt bebyggelse. det forudsættes at de bebyggelser der senere skal etablere yderligere rensning indtil denne rensning er etableret, omfattes af kommunens tvungne tømningssordning.

For en del vandløb gælder det, at de bærer præg af meget hårdhændet vedligeholdelse. En mere skånsom vedligeholdelse bør indføres, så det kan undgås at investere i forbedret spildevandsrensning hvor vandløbets selvrensningsevne måske kunne have klarer problemet.

Fortsat spredt mekanisk rensning foreslås af kommunen også for bebyggelser, der er så store, at det miljømæssigt anses for uacceptabelt med kun mekanisk rensning. Det drejer sig om Magleby (224 pe) og Busemarke (230 pe).

For disse bebyggelser er det nødvendigt inden 1992 at etablere yderligere rensning. Med hensyn til Magleby bør spildevandet kobles på det nye rensningsanlæg i Borre, der bygges med den fornødne kapacitet.

Med hensyn til Busemarke skal der bygges et biologisk rensningsanlæg med kapacitet til eventuelt også at medtage spildevandet fra Mandemarke (93 pe) inden 1996.

Opfattelsen af, at det er nødvendigt med biologisk rensning af spildevandet fra Ny Æblenæs-Damsholte (385 pe) fastholdes. Møn kommune foranstalter i 1988 en undersøgelse i Askeby Landkanal. Viser den igangværende undersøgelse foranstaltet af Møn kommune i 1988 at forholdene i Askeby landkanal har ændret sig i forhold til amtets undersøgelser kan nødvendigheden af biologisk rensning tages op til fornyet behandling.

For bebyggelserne Udby (240 pe), Hårbølle (141 pe) og Røddinge-Sprove (150 pe) anses det ligeledes for miljømæssigt uacceptabelt med spredt mekanisk rensning. Etableringen af yderligere rensning kan dog vente til efter 1992. For Udbys vedkommende som følge af, at recipienten er rørlagt. For Hårbølles vedkommende på grund af recipientens lempede målsætning.

For bebyggelserne: Hjælm (121 pe), Stubberup - Sømarke (111 pe), Mandemarke (93 pe), Landsled-Pollerup (90 pe), Liseby - "Fanefjord Skovpavillon" (33 pe - 75 pe), Store Lind (43 pe), Spejlsby (39 pe), Vandværksbakken (38 pe) er det rimeligt at afvente resultatet af den tvungne tanktømningsordning. Opnås ikke tilfredsstillende forhold i recipienten inden udgangen af 1992 skal der tages stilling til, hvilke foranstaltninger der er nødvendige. Disse tiltag skal etableres i perioden 1992 til 1996.

Til næste revision af spildevandsplanen er det nødvendigt med yderligere oplysninger om samtlige overfaldsbygværker. Det skal til brug for vurderingen af deres betydning beregnes/måles, hvor tit de aflaster til recipienten samt hvor store mængder af organisk stof (cod), Total-kvælstof og Total-fosfor, der aflastes.

Spildevandsforholdene (belastningsstørrelse og renseforanstaltninger) for Feriekolonien med afløb til Pomerende skal ligeledes fremgår af næste revision.

Med hensyn til Damme-Askeby rensningsanlæg er det i denne planperiode nødvendigt med en forbedret rensning specielt med hensyn til BI_5 . Senere kan det blive nødvendigt med eventuel fosforfjernelse.

Miljøkontoret, den 7. marts 1988

Finn G. Hansen

Recipientvalitets målsætninger

Vandrettes	Vandløb. nr.	Nal	Adr	Grundlægs-punkt	Slut-punkt
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	B3	F	KILDE VED BAVNEHØJ	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	F	HYLLEHØSEGÅRD	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	K	BILLEGÅRD	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	K	SØBJERG	PUMPESTATION
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	-	P	HØN CAMPING	T. T. SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	P	HUND SØ	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	P	SØMARKE	T. T. SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	-	P	HAGLEBY	T. T. SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	B3	K	BORRE	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	B3	K	NR. VESTUD	T. T. SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	B3	K	HANDCHØJE	SØNDEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	T. T. SØNDEBÅK	C	K	RÅBYHAGLE	BORRE ENDE
T. T. FAKSE BUGT	SØNDEBÅK	C	K	KALVEBÅKKE	ALEBÅK
T. T. FAKSE BUGT	SØNDEBÅK	B3	K	ALEBÅK	FAKSE BUGT
T. T. STORSTRØMME	RODDING KANAL	B3	K	RODDINGSØ	ÅSKEBY LANDKANAL
T. T. STORSTRØMME	ÅSKEBY LANDKANAL	B3	A	HAGLEHØSE	STORSTRØMME
T. T. FAKSE BUGT	GÅRNELOV-HAGLEHØSE KANAL	C	P	BODAL	FAKSE BUGT
T. T. FAKSE BUGT	T. T. HAGLEHØSE KANAL	C	F	SPEJLSBY	HAGLEHØSE
T. T. FAKSE BUGT	SORTSØ	B	P		
T. T. FAKSE BUGT	T. T. FAKSE BUGT	C	P	SORTSØ	HAVLIDSHØJ
T. T. FAKSE BUGT	T. T. FAKSE BUGT	B3	P	HAVLIDSHØJ	FAKSE BUGT
T. T. FAKSE BUGT	PØHLERENDE	C	F	DYEDALSGAARD	LILLESKOV
T. T. FAKSE BUGT	PØHLERENDE	B3	F	LILLESKOV	FAKSE BUGT
T. T. FANEFJORD	T. T. FANEFJORD	C	F	HØLLEBJERGSSØ	FANEFJORD
T. T. FANEFJORD	HAARBØLLE BÅK	D	P	HAARBØLLE	FANEFJORD
T. T. FANEFJORD	T. T. HAARBØLLE BÅK	C	F	SKETTELSHØJE	HAARBØLLE BÅK
T. T. FANEFJORD	SKELBÅK	C	F	HADERNE	FANEFJORD
T. T. HJALM BUGT	T. T. HJALM BUGT	C	P	RAAHOVJØGÅRD	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	T. T. HJALM BUGT	C	P	KRANELED	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	NYHØNDEBÅK	B3	P	BUSEMARKE NØSE	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	RISBÅK	B3	F	ØSTERBORGGAARD	BUSEMARKE NØSE
T. T. HJALM BUGT	BUSEMARKE NØSE	C	F		
T. T. HJALM BUGT	HØLLEBÅK	B3	F	HØLLEBJERG	BUSEMARKE NØSE
T. T. HJALM BUGT	HØLLEBÅK	C	P	BUSEMARKE	HØLLEBJERG
T. T. HJALM BUGT	T. T. HJALM BUGT	C	P	BUSENE	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	RÅBYLILLE KANAL	C	K	RÅBYLILLE	HØVMARKE
T. T. HJALM BUGT	RÅBYLILLE KANAL	D	K	HØVMARKE	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	T. T. RÅBYLILLE KANAL	C	P	RÅBY ØVED	RÅBYLILLE KANAL
T. T. HJALM BUGT	T. T. RÅBYLILLE KANAL	C	P	ØKSNEHØJ	RÅBYLILLE KANAL
T. T. HJALM BUGT	HOLMEHØSELOBET	C	P	KELOBYLILLE	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	ODDERHØSE VANLØB	C	P	ODDERHØSE	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	T. T. HJALM BUGT	C	F	HOLTEGÅRD	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	T. T. HJALM BUGT	C	P	HJALM	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	T. T. RYDSBÅK	-	F	FANEFJORD SKOV	RYDSBÅK
T. T. HJALM BUGT	RYDSBÅK	C	P	LISEBY	STRANDSKOV
T. T. HJALM BUGT	RYDSBÅK	B3	P	STRANDSKOV	HJALM BUGT
T. T. HJALM BUGT	VINDEBÅK	C	P	VINDEBÅK	HJALM BUGT

Arbejdsenheders tilstand

Arbejdsenhed	Vandløb. nr.	NSI	Adn	Beholdnings-skrift	Slut-skrift
T.T. STEGE BUGT	JULSHALE BAKKEN	C	K	GAMMELTØFTESØ	STEGE BUGT
T.T. STEGE BUGT	KOSTER KANAL I	C	F	STORE LIND	STEGE BUGT
T.T. STEGE BUGT	T.T. STEGE BUGT	C	F	UDBY	STEGE BUGT
T.T. STEGE NØR	LANDSLEDGRØFT	C	K	LANDSLED NØSE	STEGE NØR
T.T. STEGE NØR	T.T. STEGE NØR	C	F	RØDELED	STEGE NØR
T.T. STORSTRØMME	BAKKENØEN	B3	F	BØGØ BY	STORSTRØMME
T.T. STORSTRØMME	KOSTER KANAL II	C	F	KOSTER VIG	STORSTRØMME
T.T. STORSTRØMME	KOSTER KANAL III	C	F	STORE LIND	STORSTRØMME
T.T. STORSTRØMME	DANNE VANDLØB	B3	K	STEMPER NØSE	STORSTRØMME
T.T. STORSTRØMME	T.T. DANNE VANDLØB	C	F	STORE DANNE	DANNE VANDLØB
T.T. ØSTERSØEN	MAGLEVANDS FALD	A	F	NØNS KLINT	ØSTERSØEN

. QUIT

*** END RUN DBASE II ***

STORSTRØMS AMTSKOMMUNE

UDVALGET FOR TEKNIK OG MILJØ

DATO

8. april 1988

J.NR.

8-73-11-365-1-86

Bedes anført ved enhver henvendelse

Teknisk forvaltning

Sag: 110-87

Bilag nr. 74

sti-heh

Møn kommune
Storegade 56
4780 Stege

INDGÅET

8. APR. 1988

MØN KOMMUNE
INDGÅET

8 APR. 1988

TEKNISK FORVALTNING

PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TELEFON 03 32 32 32
TELEFAX 03 85 80 29
TELEX 47410

Sagsbehandler:
Cand.pharm.
Stina
Teilmann-Ibsen

Forslag til revideret spildevandsplan for Møn kommune.

I brev af 22. december 1987 har Møn kommunalbestyrelse i medfør af § 7 i bekendtgørelse nr. 248 om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m.v. fremsendt forslag til revision af spildevandsplanen for Møn kommune.

Revisionen skal behandles efter ovennævnte bekendtgørelse. Herefter sender kommunalbestyrelsen spildevandsplanen til amtsrådet, som inden for en frist af 16 uger kan fremsætte skriftlig indsigelse mod, at kommunalbestyrelsen vedtager planen endeligt.

Amtsrådet skal efter miljøbeskyttelseslovens § 21, stk. 4, påse, at spildevandsplanen er i overensstemmelse med recipientkvalitetsplanen, vandindvindings- og vandforsyningsplanerne og i øvrigt tilgodeser hensynet til grundvandets beskyttelse.

Amtsrådet har opfordret kommunerne i Storstrøms amtskommune til senest maj 1987 at fremsætte forslag til revideret spildevandsplan indeholdende en tidsplan for gennemførelse af de nødvendige foranstaltninger, således at recipientkvalitetsplanen kan opfyldes inden udgangen af 1996.

Amtsrådet har gennemgået det af Møn kommunalbestyrelse tilsendte ./.. forslag og udarbejdet vedlagte notater. Forslaget er blevet be-

*Stapi sendt til
Borgmester + Rådgiver.*

handlet i amtsrådets udvalg for teknik og miljø på mødet den 5. april 1988.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 21 har amtsrådet følgende indsigelser mod den foreslåede spildevandsplan:

1. Forslag til næste (2.) revision af spildevandsplanen skal fremsendes til amtsrådet inden udgangen af 1992.
2. Der skal etableres tvungen tømningssordning for hustanke inden udgangen af 1988.
3. Der skal etableres kvælstoffjernelse på Stege renseanlæg.
4. Spildevandet fra Magleby skal renses mekanisk-biologisk.
5. Spildevandet fra Busemarke skal renses mekanisk-biologisk.
6. Spildevandet fra Damsholte og Ny Æbelnæs skal renses mekanisk-biologisk. Såfremt de af Møn kommune i 1988 iværksatte undersøgelser af Askeby Landkanal og Rødding Kanal viser en forbedret tilstand i forhold til Miljøkontorets undersøgelser, kan rensningsgraden revurderes af amtsrådet.
7. Der skal etableres yderligere rensning af spildevandet fra Udby, Hårbølle og Røddinge-Sprove i perioden 1992-1996.
8. For samtlige overfaldsbygværker skal det beregnes, hvor meget organisk stof, total-kvælstof og total-fosfor der aflastes, samt hvor tit der forekommer aflastning.

Amtsrådet gør i øvrigt opmærksom på, at kommunalbestyrelsen må indføre yderligere renseforanstaltninger, hvis tømningssordningen m.v. ikke er tilstrækkelig.

Planforslaget har i øvrigt følgende fejl og mangler:

- Der er ikke overensstemmelse mellem kommuneplanen og forslaget

til revideret spildevandsplan.

- Det er ikke angivet, hvor spildevand fra samletankene behandles.
- Spildevandsplanens forhold til vandløbenes fysiske tilstand er ikke nævnt.
- Oplysningerne om de vandmængder, der udledes til vandløbene fra spildevandsanlæg og separate regnvandssystemer, er mangelfulde.
- Det skal fremgå af kortene, hvor samtlige overfaldsbygværker og regnvandsudløb befinder sig.
- Der er ikke nævnt noget om renseforanstaltninger ved regnvandsudløb.
- Der mangler oplysninger om spildevand fra en del erhvervsvirksomheder, herunder særskilte udledninger, tilslutning til renselanlæg og evt. særlige renseforanstaltninger.
- Der er ikke redegjort for spildevandsbekendtgørelsens pkt. 9 vedrørende spildevandsplanens indhold: "Hvorledes slam og restprodukter fra rensningsprocessen behandles, bortskaffes og placeres".
- Der er ikke overensstemmelse mellem oplysningerne om udløb i skemaerne og på kortene for opland 29.
- Opland 55 er på kortene angivet at være separatkloakeret.
- Det er anført i statusdelens tekst, at der er et fælles trix-anlæg i Sprove-Røddinge.
- Det er ikke anført, hvor stor en del af spildevandet fra Neble der ledes urenset ud.

I henhold til § 21, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven samt § 8 i bekendtgørelsen om spildevand skal amtsrådet derfor anmode Møn kommunalbetyrelse om et møde.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 21, stk. 6, kan ejere af mindst halvdelen af de bebyggede ejendomme i et område, der ifølge kommunalbestyrelsens forslag forudsættes kloakeret, fremsætte indsigelse herimod inden for en frist på 8 uger (bekendtgørelse nr. 248, § 7, stk. 3). Planen kan derefter ikke vedtages endeligt, før der i forhandlingen mellem kommunalbestyrelsen og amtsrådet er opnået enighed om kloakeringens hensigtsmæssighed.

Ved kontakt med akademiingeniør Kjeld Hansen, Miljøstyrelsen, har Miljøkontoret fået oplyst, at orientering om kommunalbestyrelsens forslag til spildevandsplan skal meddeles ovennævnte grundejere direkte og individuelt.

Med brev af 3. marts 1988 har Møn kommunalbestyrelse fremsendt de modtagne indsigelser til amtsrådet. Det fremgår ikke, hvilke indsigelser der er fra grundejere, der er indsigelsesberettigede i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 21, stk. 6.

Af en af indsigelserne fremgår det, at Møn kommunalbestyrelse ikke har foretaget den underretning af alle de berørte grundejere, som den er pligtig til.

Amtsrådet gør hermed opmærksom på, at der ikke kan tages stilling til de modtagne indsigelser, før Møn kommunalbestyrelse har foretaget korrekt underretning med efterfølgende 8 ugers indsigelsesfrist og har fremsendt indsigelserne fra de indsigelsesberettigede til amtsrådet.

Med venlig hilsen

Kaj Petersen
udvalgsformand

Bent H. Fenger
forvaltningschef

R E F E R A T

Møde mellem Møn kommune og Miljøkontoret angående amtsrådets indsigelser mod forslag til revideret spildevandsplan for Møn kommune, 26. juli 1988.

Deltagere:

Svend Klagenberg, Møn kommune
Knud Risager, Nielsen & Risager A/S
Kirsten Jensen, " "
Jørn Kirkegaard, Miljøkontoret
Stina Teilmann-Ibsen, "

Svend Klagenberg oplyste, at tidsplanen af økonomiske grunde vil blive ændret i forhold til det forslag, der er fremsendt til amtsrådet. Den nærmere fastlæggelse af tidsplanen afventer Miljøstyrelsens behandling af ankerne vedrørende offentlighedsfasen.

ad 1.

Forslaget til næste revision af spildevandsplanen fremsendes til amtsrådet inden udgangen af 1992.

ad 2.

Den tvungne tømningssordning for hustanke er indført pr. 1. januar 1988.

Teknik- og Miljøudvalget
vedtagelse i møde
d. 22/8-88 efl.

ad 3.

Efter Svend Klagenbergs og Knud Risagers fortolkning af Bekendtgørelse om grænseværdier for visse stoffer ved udledninger til vandløb, søer eller havet fra kommunale spildevandsanlæg skal Stege renseanlæg ikke udbygges med N-fjernelse. Det er planlagt udbygget til et mekanisk-biologisk anlæg med P-fjernelse og forberedt for N-fjernelse. Ifølge planforslaget øges kapaciteten desuden fra 10.350 p.e. til 12.000 p.e. Det blev dog oplyst, at denne forøgelse ikke vil ske, hvis det indebærer, at der også skal være N-fjernelse, idet den nuværende kapacitet anses for tilstrækkelig. Det blev endvidere oplyst, at hele forslaget til spildevandsplan ville blive taget op til revision, hvis amtet fik medhold i, at der skal etableres N-fjernelse, efter en henvendelse til Miljøstyrelsen.

Ved en telefonisk kontakt med Poul Nørgård, Miljøstyrelsen, har Miljøkontoret fået fastslået, at Stege renseanlæg skal udbygges også med N-fjernelse, hvis der sker en kapacitetsudvidelse fra 10.350 p.e. til 12.000 p.e. som beskrevet i forslaget til revision af spildevandsplan. Hvorvidt der skal udbygges med N-fjernelse, hvis der ikke sker en kapacitetsudvidelse, afhænger af, om den forøgede belastning kan holdes inden for den gældende udledningstilladelse. Dennes årlige tørvejrsvandmængde er $520.000 \text{ m}^3/\text{år}$ svarende til 10.500 p.e., og det er præciseret, at der ikke må udledes blandt andet større vandmængder end anført i udledningsskemaet. *4* **fekert tal.**

Hvis Møn kommune kan fremlægge beregninger der viser, at den fremtidige tørvejrsvandmængde ikke vil overskride ovennævnte størrelse, kan udbygningen med N-fjernelse således undlades.

ad 4.

Nødvendigheden af tilslutning af spildevandet fra Magleby til Borre renseanlæg vil blive vurderet i forbindelse med revisionen af spildevandsplanen i 1992.

nye recipientundersøgelser (effekt af landbrug + tårns)

STORSTRØMS AMTSKOMMUNE

UDVALGET FOR TEKNIK OG MILJØ

DATO

15. november 1988

NR 8-73-11-365-1-86

Bedes anført ved enhver henvendelse

Møn kommune
Storegade 56
4780 Stege

INDGÅET

16. NOV. 1988

INDGÅET MØN KOMMUNE

16 NOV. 1988

TEKNISK FORVALTNING

STI/hms

PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TELEFON 03 32 32 32
TELEFAX 03 85 80 29
TELEX 47410

Sagsbehandler:
Cand.pharm.
Stina Teilmann-
Ibsen

Forslag til revideret spildevandsplan for Møn kommune

I brev af 22. december 1987 har Møn kommunalbestyrelse i medfør af § 7 i bekendtgørelse nr. 248 om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m.v. fremsendt forslag til revision af spildevandsplanen for Møn kommune.

Storstrøms amtsråd har med brev af 8. april 1988 gjort indsigelse mod forslaget på 8 punkter samt påpeget en række fejl og mangler.

Der har den 26. juli og 30. september 1988, i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 21, været afholdt møder mellem teknikere fra henholdsvis Møn kommune og Storstrøms amt. Der er på møderne opnået enighed om løsninger på samtlige indsigelsepunkter.

Planen inklusive de ændringer og tilføjelser, der fremgår af referaterne fra ovennævnte møder og den efterfølgende korrespondance, er nu i overensstemmelse med såvel recipientkvalitetsplanen som vandindvindings- og vandforsyningsplanerne. Det er dog en forudsætning, at den ændring af tidsplanen, der blev omtalt på mødet den 26. juli 1988, højst medfører en udskydelse af de planlagte arbejder i ét år.

Mønt
Avisager 22/11-88

Hvad angår Stege renseanlæg skal det bemærkes, at det er amtsrådets opfattelse, at anlægget i henhold til Bekendtgørelse om grænseværdier for visse stoffer ved udledninger til vandløb, søer eller havet fra kommunale spildevandsanlæg er omfattet af kravet om fosforfjernelse, men ikke kvælstoffjernelse. Det er dog en forudsætning herfor, at anlæggets nuværende kapacitet på 10.500 p.e. ikke udvides.

Amtsrådet har herefter ikke flere indsigelser mod Møn kommunalbestyrelses endelige vedtagelse af revisionen af spildevandsplanen for Møn kommune.

Med venlig hilsen

	
Kaj Petersen /	Stina Teilmann-Ibsen
Udvalgsformand	Sagsbehandler